

De »indfødte« i Ny Havnegade i Horsens er glade for de unge tilflyttere

Tekst:

Chr. Rimestad

Foto:

Lars Juul

- De sidste år er der flyttet mange unge herved. Og gudskelov for det, for de er indstillet på, at gadens huse skal bevares.

Egon Mortensen betoner ordene, så man ikke er i tvivl om, at han mener, hvad han siger. Han er glad for de unge og deres indsats for at bevare Ny Havnegade i Horsens. Den gade, som gennem de sidste 38 år har dannet rammen om hans liv.

Viggo Fischer nikker. Han har boet i Ny Havnegade det meste af sit 60-årige liv.

- Det er en dejlig gade, siger han. Det råber politikerne jo også op om hele tiden. Men alligevel kan de ikke sørge for, at fortovene er ordentlige hervede.

- Gaden er jo også med i turist-brochurerne for Horsens, fortsætter Egon Mortensen. Der er mange, som går igen hervede, når de skal fra Horsens Museum på Sundvej til Industrimuseet på Gasvej. Så sidder man og spekulerer på, om de falder over de ujævne fliser.

Arvede huset

Viggo Fischer og Egon Mortensen er naboer. Viggo Fischer er barnefødt i nr. 17. Egon Mortensen i nr. 19 er »kun« tilflytter. Det er hans kone, Inge Düring Mortensen, ret beset også. Men hun kom nu til gaden allerede som tre-årig, da hendes forældre - Ella Düring Sørensen og Alfred Sørensen - i 1928 købte huset. Så i det daglige regnes hun som »indfødt«.

- Dengang boede der ofte flere familier i husene, fortæller Inge Düring Mortensen. Da mine forældre købte nr. 19,

boede der to ægtepar med hver fire børn i huset, den ene familie i stue-etagen, den anden ovenpå.

- Mine forældre indrettede sig med mine bedsteforældre ovenpå, mens de selv havde stue-etagen. Da min mormor døde i 1951, kunne min mor ikke li' at bo alene. Jeg var blevet gift med Egon i 1945. Vi boede i Emil Bojsens Gade, indtil vi flyttede ind her. Og da min mor døde i 1964, overtog vi hele huset. Det var vigtigt for hende, at det blev i familien.

- Også selv om det blev med et andet efternavn, kommer det med et smil fra Egon Mortensen.

Den sidste lokumsspand

Viggo Fischer kan fortælle en noget lignende historie:

- Mine bedsteforældre, Christian og Marie Fischer, byggede nr. 17 i 1896. De fik grunden i bryllupsgave af min oldefar. Siden arvede mine forældre, Anna og Lauritz Fischer, huset, og fra dem tog jeg over. Så bortset fra en otte-ti år på Sjælland har jeg boet i Ny Havnegade hele mit liv.

Traditionen med at lade husene i den kendte gade gå i arv fra slægt til slægt holdt sig i mange år. Men det sidste par årtier er der gået kludder i *systemet*. Flere og flere af husene er blevet solgt.

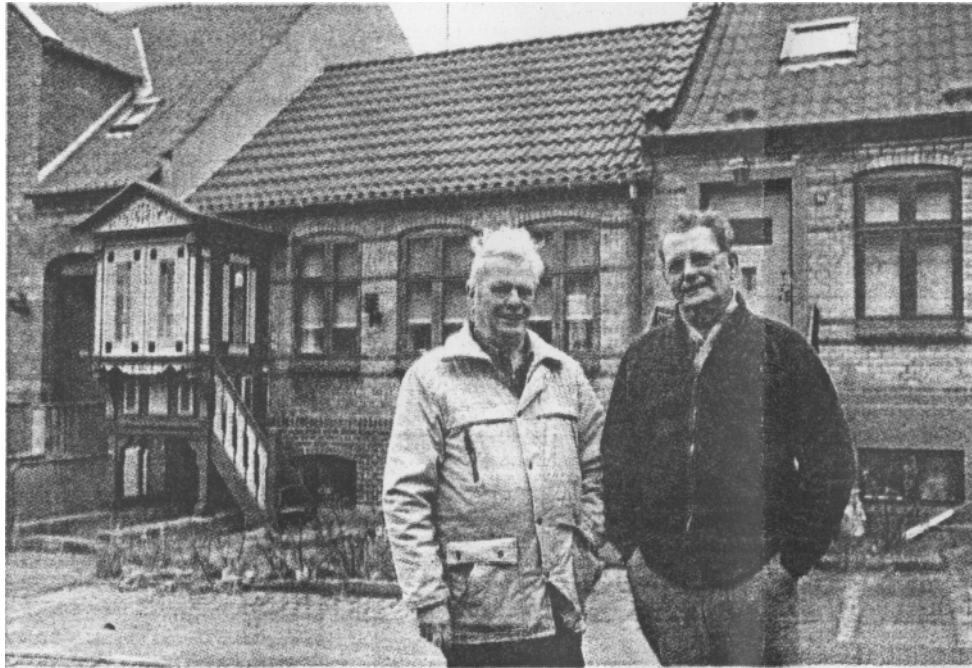
Eksempelvis gadens ældste hus, nr. 18, som blev bygget i 1890.

- Det blev opført af Jens Sørensen, fortæller Viggo Fischer. Da han døde, blev det overtaget af sønnen Georg Sørensen. Ham er der mange hervede, som kan huske. Han havde den ide, at hans barndomshjem skulle ikke laves om. Så han holdt huset vedlige, bl. a. med den meget smukke trappe. Og selv om der blev lagt kloak i gaden med stik ind til nr. 18, ville han ikke have toilet. Så det er det sidste sted, hvor lokumsspanden blev båret ud af gården.

Georg Sørensen døde for en halv snes år siden. Huset har skiftet ejere nogle gange, men det oprindelige udseende er bevaret.

Sådan ser Ny havnegade ud i dag, fotograferet fra det samme sted som det gamle billede. Meget er der ikke forandret - og sådan vil beboerne helst have det.

Egon Mortensen (tv) og Viggo Fischer foran nr. 18, Ny Havnegades ældste hus. Selv om det har skiftet ejere nogle gange de sidste år, er det stadig bevaret med sit oprindelige udseende.

Ko i baghaven

Når først snakken er kommet i gang, kan Viggo Fischer, Inge Düring Mortensen og Egon Mortensen fortælle længe.

- Engang var der fire købmænd og et mejeriudsalg i gaden. En af dem var Emil Hansen. Han var far til journalisten Arne Myggen, som har skrevet en bog om sin opvækst hervede, beretter Viggo Fischer.

Egon Mortensen henter et gammelt fotografi frem. Over kældertrappen til et af gadens huse hænger et fint skilt: Nymalket Mælk tre Gange daglig samt haandskummet Mælk og Fløde«.

- Det var en kone, som havde en ko i baghaven. Vi børn blev sendt over for at hente mælk og fløde. Mælken stod i nogle store kar, med fløden øverst. Så kom vi med vores kande og fik en pot fløde.

Fodbold i gaden

- Siden har tiderne ændret sig.

- I gamle dage spillede vi fodbold ude på gaden, siger Viggo Fischer. Nu optager bilerne pladsen. Vi har ansøgt hos kommunen om, at gaden bliver lukket ved havnen, og at der bliver lavet grønt område på gasværks-grunden. Men vi har hverken fået ja eller nej.

- I gamle dage legede vi også i Lunden. Der var krat deroppe, som var alle tiders for børn, fordi vi kunne gemme os. Og alle de flitsbuer, jeg har lavet med træ fra Lunden.

Men nu er det jo blevet en kulturpark. Krattet er væk, så man kan næsten kan kigge fra Sundvej til Østergade. Der er ikke nogen steder, hvor børnene kan gemme sig. Nu du'r parken kun til at lufte hunde

- Men det ændres måske nu, for med flere unge familier i gaden kommer der også flere børn.

Kom over nedrivnings-årene

Den større spredning i beboernes alder har ikke givet

gnidninger, mener både Egon Mortensen og Viggo Fischer. Bl. a. fordi der er den grundlæggende enighed om, at Ny Havnegade skal bevares.

- Vi har været heldige med, at gaden er en samlet bebyggelse, og at husene indtil for få år siden gik i arv fra generation til generation, siger Egon Mortensen. Derfor kom gaden uskadt gennem de år, hvor alting blev revet ned. I dag er der en forståelse for Ny Havnegades kvaliteter. Folk er glade for husene, og de passer på forhaverne, fordi de er med til at gøre gaden lys og venlig.

- Vi har også en gadeforening hervede, både for ejere og lejere. Vi lavede fælles ture, bankospil og meget andet. I øjeblikket ligger foreningen lidt i dvale. I stedet er nogle af beboerne herfra gået med i den nye Gasvejs-forening. Bl. a. for at hindre, at nedrivningen af Gasvej 3 gentages her eller andre steder.

Det politiske mod

Nedrivningen af Emil Bojsens villa på Gasvej har givet anledning til megen hoveddrysten i Ny Havnegade. Ikke mindst politikernes rolle har været diskuteret. For hvad hjælper det, at de gamle huse og kvarterer i Horsens bliver fremhævet i turistbrochurerne, hvis politikerne ikke har mod og mandshjerte til at sige nej, når nogle vil rive dem ned.

- Jeg indrømmer gerne, at vi gjorde en fejl, da vi satte de store termo-ruder i vores hus, siger Egon Mortensen. Men folk, der bor hervede, er ikke specielt velhavende. Det er dyrt med dannebrogsvinduer. Det ville være rart, hvis kommunen gik ind og sagde, at de godt ville støtte os i vores bestræbelser på at bevare husene i den gamle stil.

- Det er den samme problematik med tagene, supplerer Viggo Fischer. Det er dyrt med tegl og billigere med tagplader af eternit. Derfor har mange af husene fået tagplader de sidste år. Det er synd. Men det fortæller klart, at det ikke er billigt at holde et gammelt hus. Og det kunne jeg godt ønske, politikerne ville forstå.